

Radosław Lis, *Światło i bycie – religia i filozofia w myśli Henriego Corbina* (streszczenie rozprawy doktorskiej napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Krzysztofa Mecha; promotorka pomocnicza: dr Renata Rusek-Kowalska; Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Wydział Filozoficzny, Instytut Religioznawstwa; Kraków 2020)

W niniejszej rozprawie przeprowadzona zostaje analiza i interpretacja fenomenologiczno-hermeneutycznej filozofii komparatystycznej Henriego Corbina (1903-1978), czerpiącej z rdzennie szyickiej tradycji *ta'wil* (duchowej egezezy) i z pewnych opisanych świadectw doświadczenia mistycznego w gnozie i teozofii, głównie muzułmańskiej. Ów wybitny orientalista, hierolog i filozof duchowości religijnej, wieloletni wykładowca kręgu badawczego Eranos, znawca ezoterycznych ścieżek islamu, ale też autor pierwszych francuskich przekładów pism M. Heideggera – skupiony był w swoich rozmaitych badaniach na projekcie restytucji metafizycznego pojęcia Wyobraźni czynnej, którą przeciwstawiał jej zdegradowanej współcześnie postaci: fantazji. Corbin nie był filozofem systemowym, ani nie pozostawił traktatów, które opisywałyby *en bloc* jego teorię duchowości. Przeciwnie, raczej rzadko i ostrożnie uogólniał swoje własne filozoficzne stanowisko, które rozwijał na sposób kontrapunktu w swych medytacjach nad dziełami Awicenny, Sohrawardiego, Ibn Arabiego i wielu innych. Zamiast przedstawienia monograficznego podsumowania wszystkich wątków myśli Corbina, zdecydowaliśmy, podjąć hermeneutyczne zadanie (z rodzaju takich, do jakich zachęca sam uczony) rekonstrukcji jego teorii oraz nadania jej ogólniejszych ram pojęciowych. W naszej próbie ukazania hermeneutyki Corbinowskiej jako hermeneutyki żywej obecnie w rozumieniu *i* wyobraźni u jej hermeneuty, pozostajemy wierni wytycznym metodologicznym Corbina. Rozprawie przyświeca trojaki cel, w związku z którym wysuwamy trzy propozycje pojęciowe i terminologiczne. Po pierwsze, rekonstruujemy komparatystyczno-filozoficzną teorię duchowości wyobraźniowej jako transcendencji liminalnej. Po drugie, demonstrujemy formułę hermeneutyki życia duchowego, mianowicie figurę elipsy hermeneutycznej, która, inaczej niż różne wersje koła hermeneutycznego, opisuje nie wyłącznie proces rozumienia, a również komplementarny proces wyobrażania. Po trzecie, wykorzystujemy podstawowe kategorie hermeneutyki duchowej Corbina – używane przezeń w jego własnych rekonstrukcjach angelologicznej metafizyki światła, czy też metafizyki fotycznej – jako narzędzi badawczych w interpretowaniu filozofii religijnej autorstwa myślicieli, którzy w różnych epokach dawali świadectwo boskiej obecności (jak św. Augustyn i J. Tischner).

Radosław Lis, *Light and Being – religion and philosophy in Henry Corbin's thought* (abstract of doctoral thesis)

This thesis provides an analysis and interpretation of Henry Corbin's (1903-1978) phenomenologico-hermeneutical comparative philosophy, which draws upon sources such as a Shiite tradition of *ta'wil* (spiritual exegesis), and certain written testimonies of mystical experience in (mainly) Muslim gnosis and theosophy. That prominent Orientalist, hierologist, and philosopher of religious spirituality, long-time lecturer of the Eranos circle, connoisseur of Islamic esotericism, and the first French translator of Heidegger's writings, was especially oriented, in his various researches, on a project concerning restitution of a metaphysical notion of *Imagination active*, as opposed to its degraded form: phantasy. Corbin was not a systemic philosopher, nor did he write any treatise exposing *en bloc* his theory of spirituality. On the contrary, the scholar rather rarely and guardedly generalised his own philosophical standpoint, developed in a manner of counterpoint to his virtuoso-understanding meditations on works by Awicenna, Suhrawardi, Ibn 'Arabi, among many others. Instead of presenting a monographic resume of all threads of Corbin's thought, we undertake the hermeneutical task both of reconstruction of his theory, and of investing it with more general conceptual framework. In this attempt to reveal Corbinian hermeneutics as being alive itself in present hermeneutist's understanding *and* imagination, we remain faithful to the author's methodological guidelines. Our threefold aim (and triple terminological proposal) is: *primo*, to reconstruct a comparative-philosophical theory of the imaginal spirituality as a liminal transcendency, *secundo*, to demonstrate a formula of spiritual life hermeneutics, namely the figure of hermeneutical ellipsis, that does not omit the processes of imagining, and *tertio*, to exercise primary categories of Corbinian spiritual hermeneutics – employed in his reconstructions of angelological metaphysics of light or photic metaphysics – as research tools in interpreting religious philosophy in thinkers, who bore witness to divine presence (St. Augustine, J. Tischner).